

## KURYER LITEWSKI

w Wilnie w Poniedziałek dnia 22 Sierpnia r. s. 1821 roku

## WIADOMOŚCI KRAJOWE.

## W I L N O.

Osoby przejęte czułością nad losem nieszczęśliwych greków, którzy opuścili ziemię ojcystą, domy i całe mienie, aby tylko mogli zachować życie własne i rodziny swoje, powzięły myśl utworzenia *gremij*, na rzecz tych nieszczęśliwych wygnańców, tysiącami płynących do Odessy i Bessarabii.

Cesarz Jegomość, na przełożenie w tej rzeczy, uczynione Sobie przez Ministra spraw duchownych i narodowego oświecenia, Jaśnie Oświeconego Xiążęcia Jegomości Golicyna, pochwalając to przedsięwzięcie, z miłości bliźniego i ludzkości pochodzące, Naywyżey rozkazał raczyk, wezwać stan szlachecki i kupiecki do uczestnictwa w tém dobroczynném poświęceniu.

Xiążę Jmć Minister, czyniąc w tej mierze odezwę do JW. Litewskiego Gubernatora Wojennego, w zupełném zostaje przekonaniu, że podanie sposobności, chcącym być uczestnikami dobroczynney ofiary, dla zostających bez opatrzenia greków, usprawiedliwi to oczekiwanie: iż jeżeli podobało się Opatrzności zaprowadzić ich do Rossyi i ocalić życie wpośród okropności śmierci; tém samém nie zostaną już zawiedzeni w nadziei, znalezienia gościnnego przyjęcia i pomocy w tém Państwie.

Stosownie do polecenia JW. Litewskiego Gubernatora Wojennego, danego Jaśnie Wielmożnemu sprawującemu obowiązki Gubernatora Cywilnego, Wileńskiemu Vice-Gubernatorowi, Radcy stanu i kawalerowi *Hornowi*, względem utworzenia w tutejszey gubernii zapisow na rzecz greków, przyjęli na siebie trud przyjmowania ofiar, od osob stanu ślacheckiego, w mieście Wilnie mieszkających: JW. Rzeczywisty radca stanu *Römer*; od kupców i mieszczan tegoż miasta: Prezydent rady miejskiej *Poznański*; od urzędników w témże mieście: JW. Wileński Policmeyster Radca stanu *Szłykow*. W powiatach gubernii wileńskiej od osob stanu ślacheckiego, Marszałkowie powiatowi i Obywatele od nich do tego wezwani; a w miastach powiatowych: od urzędników, kupców i mieszczan, policmeystrowie, horodniczowie, gdzie zaś ich nie ma, Kommissarze ziemscy.

Oto jest odezwa Jaśnie Oświeconego Xiążęcia Jegomości Golicyna, w teyże rzeczy wydana: „Wiadome są całej Rossyi okropne w Konstantynopolu wypadki. Wielka liczba jedney z nami wiary chrześcijan, dla uniknienia śmierci, udała się do Państwa Rossyjskiego. Tysiące nieszczęśliwych ofiar prześladowania, od marca terażniejszego, 1821 roku, szukają schronienia w Odessie i obwodzie Bessarabii. Wygnańcy gościnnie przyjęci, wysławiają miłosierdzie Monarchy, i chrześciańską dobroczynność tamiecznych mieszkańców. Ale pomoc im czyniona, nie jest dostateczną dla opatrzenia tak wielkiej liczby rodzin, codziennie się pomnażających. W samém mieście Odessie, w miesiącu czerwcu, była ich liczba około

czterech tysięcy osób: ratując życie własne, uczciwość żon i córek, utracili oni majątek cały. Tak smutny los braci naszej, sam przez się pomocy wzywa. Dobrzy Chrześcijanie w wierze i miłości, przyjmą tę odezwę i nie odmówią stać się uczestnikami zapisow, na rzecz znajdujących się w Odessie i Bessarabii wygnańców Grecyi i Miltan. Ten, co ubogiemu daje, Bogu pożyczka.

Pieniężne ofiary, w miarę ich zbioru, odsyłane będą dla rozdawania potrzebującym, do Gubernatora Wojennego Chersońskiego, i do Zarządzającego obwodem Bessarabii. Dnia 24 lipca 1821 roku.

Na oryginalę podpisano: Xiążę *Alexander Golicyn*.

Ostatnia data gazet petersburskich jest dnia 13 sierpnia.

Podług gazety senackiey teyże daty, przez Naywyższe Ukazy J. C. M. do Rządzącego Senatu wydane roku bieżącego:

Dnia 23 czerwca. Na przełożenie Rządzącego Senatu, przy uwolnieniu prezydenta 1go departamentu mińskiego sądu głównego, *Wincentego Wollodkowicza*, na własną jego prośbę dla słabości zdrowia, od obowiązków terażniejszych, Naywyżey mianowany prezydentem tegoż departamentu, *Ambroży Korsak*, były marszałek powiatu dziśnieńskiego.

Dnia 25 lipca. Dowódca 14tey dywizyi piechoty, jenerał porucznik, Xiążę *Chowański*, otrzymał rozkaz zasiadania w Rządzącym Senacie.

Dnia 28 lipca. Tobolskiemu gubernatorowi cywilnemu, radcy tajnemu fan *Brihowi*, rozkazano zasiadać w Rządzącym Senacie.

Teyże daty. Tobolskim gubernatorem cywilnym mianowany rzeczywisty radca stanu, *Osi-pow*, sybirski poczt-dyrektor.

Teyże daty. Irkuckim gubernatorem cywilnym mianowany irkucki kommandant, jenerał major *Ceidler*, z przemianą rangi cywilney na wojskową, rzeczywistego radcy stanu.

Dnia 29 lipca. Kamerher dworu J. C. M. Xiążę Fryderyk *Lubomirski*, znajdujący się przy poselstwie w Wiedniu, mianowany wołyńskim vice-gubernatorem.

Teyże daty. Vice gubernator wiatski, radca stanu *Zmakin* i kamerjunkier radca kollegialny *Jermolajew*, mianowani, pierwszy kazańskim, a drugi wiatskim vice-gubernatorami.

Podług *Ruskiego Inwalida* z dnia 12 lipca: siostrzenica radcy tajnego, Xiążęcia *Druckiego-Lubeckiego*, Panna *Genowefa Pusłowska*, mianowana Freyleyną dworu Najjaśniejszych Cesarzowych.

Kurs petersburski d. 9 sierpnia: dukat holl. nowy 12 r., 10, kop. stary 12 r. — Zmiana złota 2 r. 93 k. i 2 r. 92 k. Zmiana srebra 2 r. 83 kop. i 2 r. 82 k.

Nieustający dochód kommissyi umorzenia długów: 6½ assygn. - - - po 101 } procentow.  
5½ brzęczącą monetą 76½ }

# KRÓLESTWO POLSKIE.

Warszawa dnia 25 sierpnia.

Najjaśniejszy Cesarz i Król Jmć dekretemi z daty 19 (31) z.m. udzielając J.W.W. Węgłowskiemu ministrowi przychodów i skarbu, tudzież Netrebskiemu radcy stanu, dyrektorowi jeneralnemu w kommissyi rządowej spraw wewnętrznych i policyi, na własne żądanie, uwolnienie od sprawowanych dotąd przez nich urzędów, raczył oraz naysławniey mianować: pierwszego ministrem stanu, drugiego radcą stanu nadzwyczajnym. Z teyże samey daty dekretem, J.W. Koźmian, dotąd radca stanu nadzwyczajny, został mianowany radcą stanu dyrektorem jeneralnym w mieyscu J.W. Netrebskiego.

## PRUSSY.

(z Gaz. Warsz.) Berlin dnia 18 sierpnia. Wielki Xiążę Rosyjski Mikołaj przybył dnia 15 b. m. z małżonką swoją do Potsdamu z podróży przedsięwziętej do Ems i Spa.

Gdańsk, dnia 10 sierpnia. Cera zboża za granicą raz się podnosi, drugi raz spada. Nie można czynić żadney spekulacyi, tém bardziey, iż w Anglii, Francyi i Hollandyi piękne pokazuja się urodzaje, a zapasy tamieczne są jeszcze dosyć znaczne.

## N I E M C Y.

(z Gaz. warsz.) Od brzegów Menu, dnia 14 sierpnia. Na ostatniej sesyi seymu związku niemieckiego uchwalono między innemi, aby na dzień 1 października roku bieżącego ukończono urządzenie wszystkich korpusów woyska związkowego. Wspomniony seym odłożył obrady swoje do dnia 16 listopada.

Wracamy znówu (pisze Dziennik Frankfortski) do dawnych czasów Kruoyaty. Professor Krug w Lipsku wydał odezwę do niemoów, ziomeków swoich, zachęcając ich, aby tworzyli towarzystwa, trudniące się zbieraniem składek pieniężnych dla młodzieży, która chce walczyć za oswobodzenie Grecyi. Baron Dalberg ogłosił, iż przychyła się do tego zamysłu, i wzywa Barona Gagern, aby zbierał składkę na wysłanie korpusu ochotników przez Tryest do Grecyi, i aby wyjednał u W. Xiążęcia Heskiego pozwolenie, iżby pierwszy oddział tego korpusu zebrał się w Offenbach, i przeszedł przez Bawaryą i Austryą.

Hamburg d. 11 sierpnia. Z powodu zmniejszenia się tutejszych zapasów pszenicy, a małego jej dowozu, podniosła się jej cena o 5 a nawet 15 talarów na łasztce. Sprowadzoną na dwóch okrętach z Gdańska pszenicę prędko rozkupiono. Zyto mnieyszy ma pokup; utrzymuje się atoli w jednakowey cenie. Owies można było dobrze sprzedać w tym tygodniu.

## A N G L I A.

(z Gaz. i Korr. Warsz.) Londyn dnia 7 sierpnia. Podług ostatnich wiadomości z Irlandyi, Król miał dziś lub jutro przybyć do Dublina. Wszędzie uczyniono przyrządzenia na przyjęcie jego. W Dublinie chciano po wylądowaniu ciągnąć pojazd jego jedwabnymi sznurami; lecz dla zbyteczney odległości zaniechano tego zamysłu. Port bowiem leży o 5 mil angielskich od miasta. Monarcha nie uda się tego roku do Szkocyi, lecz w roku przyszłym zabawi tam 3 miesiące.

Woysko angielskie wynosi 80,000 głów. Piechoty jest 108 batalionów wraz z gwardyą pie-

szą, a 28 pólków jazdy. Kompania Wschodnio-Indyyska ma 15 pólków piechoty, a 4 pólki jazdy. Od 24 września woysko będzie zmniejszone do 68,000. Dwa pólki lekkiey dragonii zostaną zwinięte. Inne pólki jazdy zmniejszone będą dwoma szwadronami, a każdy batalion gwardyi i piechoty liniowey, dwiema kompanijami.

Dnia 10. Śmierć Królowey Karoliny. Królowa angielska (\*) która przez wypadki ostatnich czasów, przez swe cierpienia i los stała się światu znaną, już nie żyje! Zakończyła doczesne życie przeplatane przeciwnościami, d. 7 b. m. wieczorem o 25 minutach na 11stą, w wiejskiem swym mieszkaniu zwanem *Brandenburg House*, na rękach dam swego dworu Hood i Hamilton, w obecności Lorda Hood, Pana Wood i syna jego, Xiędza John Wood, oraz Panów Wilde, Lushington i Austin, tudzież pięciu doktorów. Z licznych jej krewnych nikt nie był przy jej skonaniu. Zgon jej, który w zupełnym zdaniu się na wolę Wszechmocnego nastąpił, pojednał wszystkich: najwięksi nawet nieprzyjaciele tey nieszczęśliwey Królowey, nie odmówia jej politowania. Przed śmiercią kazała jeszcze zawołać Pana Wilde, jednego z swych obrońców, i dodała do swego testamentu artykuł względem pogrzebu. Pierwszem jej życzeniem było, aby spoczywała w grobie w Windsor wraz z swą nigdy niezapomnianą córką, lecz późniey powiedziała: Nie mogę się spodziewać, aby rząd pozwolił mi woli zadosyć uczynić; dlatego żądam bym pochowaną w grobie obok mego oycy i braci, spoczywających w Brunświku. Podpisawszy dodatkowy artykuł testamentu, mówiła jeszcze długo z Panem Wilde. Lekarze obawiali się, aby ta natężona rozmowa zbyt jej nie osłabiła; Królowa zaś odpowiedziała: Dziękuję W Panom za dobre zamiary; lecz nie znacie mego charakteru. Sądziacie, że mowa o mey śmierci nabawia mię niespokojnością; ale ja doznawszy tak mało przyjemnego życia, z upragnieniem wyglądam zgonu. Podziękowała oraz swym przyjaciółom za okazaną troskliwość, zaśnając, iż dobroci ich nie może tak nagrodzić, jakby powinna. Oswiadczyła, iż jest mocno przekonaną, że za kilka godzin przestanie potrzebować ich czuley troskliwości. Powiedziała nakoniec, że przebacza wszystkim swym nieprzyjaciółom, i umiera w pokoju ze wszystki-

(\*) Karolina Amalija Elżbieta, córka Wilhelma Ferdynanda Xięcia Brunświckiego, który w r. 1806 z odniesionych ran umarł, i Xiężniczki angielskiej Augusty, siostry Jerzego III, urodziła się dnia 17 maja 1768, a 8 kwietnia 1795 zaślubioną została z swym wujecznym bratem, naówczas Xiążęciem Wallii. Po urodzeniu córki Xiężniczki Karoliny d. 7 stycznia 1796, żyła w rozłączeniu z mężem, a nakoniec od d. 10 sierpnia 1811 za zezwoleniem jego bawiła za granicą, zajęta po większej części podróżami. Dopiero po śmierci Jerzego III, w roku zeszłym powróciła mimo woli rządu do Anglii, chcąc się utrzymać przy swych prawach Królowey, z czego tak długa i zawikłana wynikła sprawa. Brała nauki od Pana Campes, i jako Xiężna Wallii, trudniła się wychowaniem ubogich dzieci. Słowa, które Schiller kładzie w usta Maryi Stuart: „Brzydziłam się fałszywym blaskiem, i mogę powiedzieć, iż jestem lepszą, a niżeli o mnie sądzą.” Miała kiedyś do siebie zastosować.

mi ludźmi. Zawoławszy do siebie Pannę służącą *Bruna*, zapewniła że jej siostrze (*de Mont*), lubo od niej tak mocno na honorze skrzywdzoną została, z całego serca przebacza. Poleciwszy swą duszę Stwórcy w pokorze i ufności, wynurzyła nadzieję, iż na tamtym świecie znajdzie sprawiedliwość, której jej na ziemi odmówiono. Od godziny 4 do 7 stopniami dogorywała. Ostatni środek (merkuryusz), którego dla jej ratunku probowano, nie uczynił żadnego skutku. (Gdy uporczywego zatkania wnętrzości żadne lekarstwo pokonać nie może, używają lekarze surowego merkuryusza, nie jak właściwego lekarstwa, lecz jako ciała, które swą ciężkością mechanicznie kanał oddechowy otwierać zwykło). Chora, wpadłszy nakoniec w gorączkę i malignę, gadała wiele o swych nieprzyjaciółach. Co gdy wnet ustało, przybrała swój właściwy i łagodny sposób mówienia. O godzinie 8 wpadła w krótkie drżenie. Wkrótce potem oczy stanęły słupem, muszkuły stężały i powszechnie odrętwienie nastąpiło, z którego już się nie ocknęła. Leżała więcej jak dwie godziny bez najmniejszej przytomności, i dopiero o 25 minutach na 11stą bez żadnego znaku bolesci ostatni oddech wydała. O godzinie w pół do 12 wyszedł biuletyn z doniesieniem o śmierci. Prócz osób wyżej wymienionych, z jej rodziny nikt nie był obecnym przy skonaniu. Xiężna *Kent* dowiadywała się jednak przed samą jej śmiercią o stanie zdrowia chorej. Ludzie jej, z którymi obchodziła się z nadzwyczajną łagodnością, są pogrążeni w głębokim smutku, a zwłaszcza młody *Austin* i *Langez* stary murzyn, który uspokoić się nie może. Mieszkańcy w *Hammersmith*, którym Królowa wiele dobrego świadczyła, nie prędko zapomną tak bolesnej straty.

Panowie *Lushington* i *Wilde* udali się wczoraj rano do Lorda *Liverpool*, dla pokazania mu testamentu i odebrania rozkazów względem pogrzebu Królowej. Dotychczas wiemy tylko, że Lord *Liverpool* oświadczył, iż każe przysposobić eskadrę, która ma sprowadzić zwłoki Królowej do *Brunswiku*. Exekutorami testamentu ustanowieni są: Panowie *Lushington*, *Wilde*, margrabia *Antaldi* i *Signor Felice*; dwaj ostatni są z *Pesaro*. Nadzwyczajna gazeta dworska ogłosiła śmierć Królowej w tych wyrazach: „Królowa po krótkiej, ale bolesnej chorobie, przeniosła się do lepszego życia.” W ogólności można powiedzieć, że wszystkie stronnictwa umilkły, i że nawet nieprzyjaciele Królowej litują się nad jej losem. W zachodniej części miasta, okna po większej części nawet w domach ministrów, były pozamykane okienicami; co większa, i w *Carlton-House* (mieszkanie Króla), oprócz tylko domu Xięcia *Wellingtona*, który wyjechał, toż samo się stało. Wszystkie widowiska teatralne zamknięto. W godzinę po skonaniu Królowej wpuszczono wszystkich jej sług do pokoju, gdzie zwłoki leżały. Zmiana rysów twarzy była już tak wielka, iż niektórzy z jej ludzi wierzyć nie chcieli, aby to miała być ich zmarła pani. Trumnę wybito wewnątrz białym atlasem, na dnie położono atlasowy materac, a pod głowę podobnie atlasowe węgłowie. Według życzenia Królowej ubrano ją w prosty ubiór z kryzą czyli kołnierzykiem i w zwyczajny oxepek, po obwinieciu wprzód ciała woskowanym płótnem. Cynową trumnę przywieziono dziś rano do pałacu zwanego *Brandenburgskim*, ciało zaś, które psuć się zaczyna, złożono w trumnę cedrową, którą Królowa za życia zamówiła u swego nadwornego sto-

larza *Bush*. Cynowa trumna nie jest jeszcze salutowana. Pokój, w którym leży ciało, wybito czarnym sukniem, a świece dzień i noc palć się będą. Niektórzy przyjaciele Królowej póty zostaną przy trumnie, póki sposób pogrzebu urządzonym nie będzie. Paradna zwierzchnia trumna już prawie skończona, pokryta jest karmazynowymksamitem; blacha w głowach trumny, antaby i gwoździe są złote, tak jak była paradna trumna przesyłanej zmarłej Królowej. Według wyraźnej woli nieboszki, nie stawiano jej na okazałym katafalku dla publicznego widzenia, i po włożeniu ciała, trumny nie otwierano.

Podług gazety *Kuryera* zwłoki Królowej zabierze okręt w *Harwich*. Okręty królewskie *Glasgow* i *Tyne*, oraz sloop *Rosarie* odebrały rozkaz udania się z *Portsmouth* do *Harwich*, dokąd już popłynęły.

W niedzielę przed chorobą była Królowa w kościele, i okazywała wesołość. Zasiadła się na teatrze pijąco podług jednych limoniadę, a podług drugich, jabłecznik.

Dnia 6 b. m. w nieobecności lekarzy, kazała się Królowa podnieść z łóżka, ubrać w ulubione swoje suknie, i posadzić na krześle. Zganili to lekarze, gdy weszli do pokoju. Reklamowali: *Mości Panowie! Służące moje dopełniły tylko rozkazu mego; a chociażby to kilku godzinami życie moje skrócić miało, cóż to szkodzi? Możeż to wiele znaczyć, że dzisiaj, lub jutro skończę cierpienia moje? Czemu chcesz W Panu (spytala się do ktora Holland) abym żyła? Dla mnie życie jest pasmem trosków i prześladowania. Szczęśliwszą będę na tamtym świecie, niż na tym. Wspomniono jej, iż publiczna opinia to jej nagrodziła. Odpowiedziała: Jakąż etąd korzyść odniosłam? Mam toiste czczy tytuł Królowej angielskiej; lecz czyliż nią jestem? Czyliż używam jej prerogatyw, władzy i dostojności? Nie: jestem tylko prywatną osobą.*

Gdy d. 5 b. m. wieczorem pełnomocnicy Królowej mówili z nią o interesach światowych, jeden z nich radził, aby posłała umysłnego do Włoch dla zapieczętowania papierów, żeby się w ręce nieprzyjaciół jej nie dostały. *Cóż to szkodzi, chociażby wpadły w ich ręce?* (Odpowiedziała Królowa.) *Nie mam takich papierów, którychby widzieć nie mogli. Nie potrafią nic w nich znaleźć, bo nic takiego w nich nie ma, ani było, coby charakterowi memu szkodzić mogło.* Pełnomocnik oświadczył, iż lubo o tém jest zupełnie przekonany, lęka się przecież, aby nieprzyjaciele jej nie przydali coś takiego, czego by w nich nie znaleźli. Odpowiedziała: *Pogardzałam zawsze ich złością, i gardzę nią teraz.*

Królowa zwykła była rano każdego dnia zapisywać do dziennika to, co się wczoraj zdarzyło, a że była dowcipną w uwagach swoich, przyznała się więc, iż niekiedy pewne charaktery otwarcie opisała. Oświadczyła, iż to było jedynie jej rozrywką, a zatem poczytała za rzecz przyzwoitą zniszczyć ten dziennik, gdyżby ją bolało wzniecać nieprzyjemne uczucia w tém, w czém tylko zabawkę dla siebie czynić chciała. Kazała służącej spalić tę książkę, co zaraz nastąpiło.

Dziś otworzony będzie testament Królowej w obecności kommissarzy rządowych. Słychać, iż młodego *Austina* zrobiła jedynym dziedzicem majątku swego. *Alderman Wood*, który zawsze prawie był przy niej, dostał małe biurko do pisania, które dawniej należało do Xięcia *Kent*, a które Królowa nabyła. Wtedy jeszcze chciał je

kupić Pan Wood, a potem często przy nim pisywał w interesach Królowej.

Gazety tutejsze rozmaicie sądzą o śmierci Królowej. Opozycyjne piszą: „Nieprzyjacielem Królowej z powodu tak niespodziewanego wypadku, patrzą na siebie i pytają: *Alboż to my zrobili?* Nie! taka była wola Boska. Jednakże tajemna zgryzota niszczy powoli ciało, i przyprowadza je do pierwiastkowego stanu, to jest obrócenia się w proch, a wyznanie grzechu jest pierwszym krokiem do żalu.” Ministeryalne zaś gazety czynią odwrotne zastosowanie. I tak *Morning-Post* wyraża: „Oby kilkodniowe cielesne cierpienia dostojnej ofiary, wzbudziły miłosierdzie Boskie! Oby skłoniły jej ducha do poznanie popełnionych na tym świecie błędów i żalu za nie.” Wspomniona atoli gazeta czyni uwagę, iż Królowa była bardziej uwiedziona niżeli zepsuta, i stała się jedynie narzędziem ludzi, którymi pogardzać powinna była.

Jedna z gazet opozycyjnych umieściła taki artykuł o zmarłej Królowej: „Obdarzona wesołym temperamentem, była duszą i ozdobą każdego towarzystwa, w którym się znajdowała. Wspaniała i hojna w najwyższym stopniu, posiadała umysł, którym dawniejsze członki domu Brunswickiego celowały. Dobra i tkliwa odwiedzała jednego z służących swoich, mającego zaraziłą chorobę. Przyrodzenie obdarzyło ją darami, które (jak się zdawało) mogły zapewnić własną jej szczęśliwość, i być źródłem szczęścia dla innych. Lecz odtąd, jak do Anglii przybyła, życie jej było nieprzerwanym pasmem goryczy i zgryzot.”

Pułkownik *Brown*, jeden z członków komisji medyolańskiej, która śledziła postępowanie Królowej we Włoszech, przybył d. 7 b. m. o wpół do 11-tej wieczorem do *Douvres*, a zatem w 5 minut po jej skonaniu.

Niewiadomo jeszcze, czyli dwór nasz wezmie żałobę? Wyprawiony w tej mierze goniec do Króla, zastanie go zapewne w *Dublinie*. Monarcha bowiem odwiedzwszy margrabiego *Anglesea*, puścił się w dalszą drogę do Irlandyi. Margrabia *Londonderry* (Lord *Castlereagh*) udał się prosto do Irlandyi, i uprzedzi Króla w przybyciu do *Dublinu*, gdzie wiadomość o niebezpiecznej chorobie Królowej tak zasmuciła mieszkańców, iż lękają się, aby przysposobione uroczystości nie doznały jakowej zmiany.

Wszystkie gazety tutejsze, obeymujące wiadomość o zgonie Królowej, oprócz tylko *Kuryera*, wyszły z czarną obwódką. Gazety opozycyjne dają nawet dotąd ten znak w miejscach, gdzie jest mowa o Królowej.

Nazajutrz po śmierci Królowej, niektóre sklepy tutejsze przez połowę tylko otworzone były, na znak żałoby po Królowej. Dziś jeszcze toż samo gdzieś tam widzieć się daje. Niższa klasa ludu wydaje ostatni grosz na sprawienie żałoby. Dnia 8 b. m. bito we dzwony na rozmaitych wieżach kościelnych, a niektóre okręty w porcie zawiesiły banderę żałobną.

Lord prezydent tutejszej stolicy zwoła wkrótce radę gminną, dla wynurzenia w przyzwoitym sposobie uczuć smutku, z powodu tak prędkiego zgonu Królowej.

Wątpią tu, aby się Monarcha nasz powtórnie ożenił.

Przetłumaczono na język angielski i wydrukowano w Londynie pisemko Pana Krug, profesora niemieckiego pod tytułem: *Sprawa greków jest*

*sprawą Niemców*. Wydrukowano i inne pisemko w tej mierze pod tytułem: *Uwagi nad teraźniejszym stanem Turcyi, uważanej pod względami politycznym i handlowym z Angliją*.

Umarł dzierzawca w *Marisshire* przeżywszy 108 lat. Trzy razy żenił się. Z pierwszej żony miał 30 dzieci, z drugiej 10, z trzeciej 4, a 7 z nieślubnych kobiet. Najstarszy syn jego ma 81 lat więcej od najmłodszego. Przy wyprawieniu ciała tego starca na omentarz było 300 osób z rodziny jego.

W czasie koronacyi Króla, żona ministra *Castlereagh* miała na sobie dyamentów za 50,000 f. str. (dwa miliony zł. polskich)

Jenerał hrabia *Bertrand*, żona jego i dzieci, tudzież jenerał hrabia *Montholon* przybyli dnia 5 wieczorem do Londynu. Gdy bawili w *Portsmouth*, panowie angielscy dawali dla nich obiady, a między innymi, gubernator tego portu i miasta.

Doniesiono z *Dublina*, stolicy Irlandyi, iż tam był wielki obiad pojednania się katolików z protestantami. Zebrało się ich na ten obiad 330, a Lord prezydent miasta przodkował, i wiele toastów wznosił.

W gazecie *Ryżkiej Zischauer* czytamy między wiadomościami rozmaitemi, co następuje: „Rozchodzą się wieści, że Król Jmć angielski tknięty został apoplexyą, a nawet, że umarł.

Gazety londyńskie donoszą, że znakomity poseł, którego wielu za *Xiążęcia Metternicha* uważało, przybył skrycie z *Wiednia* do Londynu, w rzeczy dotyczącej się okoliczności greckich; ale wyjechał napowrót, bez skutecznienia swego zamiaru.”

#### FRANCYA.

(z *Gaz. i Kor. Warsz.*). Słychać, iż Król angielski jędcę do *Hannoweru*, przybędzie wprzód do *Paryża*.

Hrabia *Stackelberg*, poseł rosyjski przy dworze neapolitańskim, przybył tu z Londynu, gdzie był na koronacyi królewskiej. Słychać, iż przywoził oświadczenie Rosyi, wydane do wszystkich dworów europejskich, względem greków w Turcyi.

Zapewniają, iż *Xiążę Decazes* chce weyść do ministeryum i objąć wydział interesów zagranicznych, pod warunkiem, aby *Xiążę Richelieu* pozostał na urzędzie prezesa rady ministrów, a Pan *Pasquier*, dotychczasowy minister interesów zagranicznych, został mianowany ministrem sprawiedliwości i kanclerzem. Inni przeznaczają *Xiążęcia Talleyrand* na prezesa rady ministrów, jeśliby *Xiążę Richelieu* oddalił się, a *Xiążę Decazes* nie chciał przyjąć tego urzędu. Co się tycze ministeryum wojny, wezwano marszałka *St. Cyr*, aby je znowu objął; lecz się wymówił słabością zdrowia. Jenerał *Dessolles* lub marszałek *Suchet* ma otrzymać ten urząd.

Wiadomo, iż oskarżonych o rozruchy, zaszłe d. 30 marca w *Grenoble*, uwolniono po większej części z więzienia; teraz jednak na żądanie jeneralnego prokuratora, sąd kassacyjny, odesłał tę sprawę do trybunału w *Aix*.

Gazety tutejsze *Monitor* i *Dziennik Rozpraw* ogłosiły punkta, które mają być w podaném Porcie *Ottomańskiej Ultimatum*, jakoto: a żeby *Peloponęz* (*Morea*), *Niższa Albanija*, *Tessalija*, *nadbrzeża* i wyspy greckie, były zamieszkane przez samych greków pod opieką Porty, i dostały konstytucyą podobną do szwajcarskiej; aby *Multany*, *Włoszczyzna* i *Serwija* miały tak-

— DODATEK.

Wilno dnia 22 Sierpnia 1821 roku v. s.

## FRANCYA.

że konstytucya, i uwolnione były od wpływu bojarów i zwierzchnictwa Porty, i tworzyły oddzielne wolne kraje; aby kościoły i część religijna przywrócone zostały; aby grekom wynagrodzone były poniesione szkody; aby Turcy nie mieszkali w Peloponazie; dokąd dla odebrania harczu dwa razy tylko w roku wysłać ma Porta delegowanych.

Przed kilką dniami przybył tu z Petersburga hrabia Gabriac, pierwszy sekretarz poselstwa tam naszego, z nader ważnem zleceniem. Onegdaj obiadował on u Xięcia Richelieu prezesa rady ministrów. Wczoraj wyjechało stąd pięciu gońców gabinetowych w rozmaite strony.

## NIDERLANDY.

(z Gaz. warsz.) *Bruxella* dnia 10 sierpnia. Słychać tu o utworzeniu oddzielnego Królestwa w Turcji europejskiej.

## WŁOCHY.

(z Gaz. Warsz.) *Neapol* dnia 27 lipca. Król nasz zniósł tymczasowe ministerjum policyi, a wydział ten powierzył dwóm jenerałnym komisarzom, którzy wkrótce mają podać Monarsze nowy plan do przyszłego utrzymania policyi. Wyznaczył oraz Monarcha kommissary do rozpoznania administracyi skarbowey, i jednostaynego jej urzadzania.

## HISZPANIA.

(z Gaz. Warsz.) *Madryt* dnia 27 lipca. Rząd odebrał list od Kawalera Zea, posła naszego w *Stambule*, w którym donosi, iż starał się zapobiedz okrucieństwu, i wspólnie z posłami innych Mocarstw uczynił mocne w tej mierze przełożenie cywanowi. Lecz usiłowanie jego było nadaremne, i ledwie tyle sprawiło, iż fanatyczne i wściekłe pospólstwo tureckie na jego dom nie napadło.

Sprawa greków mocno obchodzi naszą publiczność, a gazety napelnione są wiadomościami o wojnie ich z Turkami.

Jedna z najbogatszych wypraw morskich, jakie kiedy z *Kuby* do Hiszpanii wysłano, płynie z *Hawanny* do *Kadyzu*. Wartość jej szacują 100 milionów piastrow hiszpańskich.

Od czasu, jak jenerał Morillo został kapitanem jenerałnym prowincyi naszej, a jenerał Copons naczelnikiem politycznym, Madryt używa spokojności.

Posłał rząd rozkaz do części wojska, rozłożonego w Starej-Kastylii, żeby na dawne swe leże powróciła, gdyż już w tej prowincyi przywrócono spokojność.

Odkryto spisek w Lucena, do którego kilku także duchownych, mających wielki wpływ u ludu należało. Spiskowi ci zaledwo uciec zdążyli.

Kardynał Burbon, acy-biskup toledański, rozesłał list pasterski do wszystkich klasztorów w jego dycezyi, przepisujący tryb wybierania urzędników zakonnych.

Minister spraw wewnętrznych, powracając od Króla, z Sacepon do Madrytu, miał takie zdarzenie. Gdy jechał przez *Aunion*, burmistrz żądał od niego, żeby zapłacił za karę 4ry dukaty, które podpisał za to, iż miał u pojazdu swojego koło zepsu-

te. Powiedział minister; kto jest, i nawet mu pasport pokazał; lecz to nic nie pomogło, i minister musiał 4ry dukaty złożyć.

Przybył tu jenerał francuzki Lagarde, nowy minister przy rządzie naszym.

## AUSTRYA.

(z Gaz. Warsz.) *Wiedeń* dnia 17 sierpnia. Cesarstwo Jchmość przybył dnia 13 b. m. do *Linz*.

Karawana, która d. 28 lipca przybyła do *Belgradu*, przywiozła listy z *Seres* w *Macedonii*, dochodzące do dnia 6 lipca. Nie donoszą o zajęciu *Saloniki* przez Greków. Skarby kościelne w *Atchos*, czyli tak nazwanej świętej górze, sprowadzono w końcu czerwca na eskadrę grecką, krążącą przed *Saloniką*, aby ich Turcy nie zabrali. Basza *Belgradzki* ogłosił fałsz wiadomości o zdobyciu *Saloniki* przez Greków.

Słychać, iż Xiążęcia *Alexandra Ypsylantego* zaprowadzono do twierdzy Węgierskiej *Mungacz*, niezdrowey i pospolicie przeznaczoney dla więźniów stanu. Towarzyszył mu oficer austrjacki. Wspomniony Xiążę miał ledwo 2000 prawdziwych Greków w wojsku swoim, i ci właściwie walczyli z Turkami w *Multnach* i *Woloszczynie*, reszta jego wojska składa się ze zbieranych ludzi różnych narodów. (G.B.)

## TURCYA.

(z Gaz. Korr. Warsz.) *Stambuł*, dnia 14 lipca. Do popełnionych okrucieństw w *Smarnie* (w Azji), należy przydać, iż gdy z portu tego wypływał okręt pod banderą rossyjską z 130 uciekającymi Grekami, którzy się podczas okropnych wypadków dnia 17 czerwca schronili, Turcy nie zważając na banderę, strzelali, i zatopili okręt, a tych którzy pływaniem ratować się chcieli, pozabijali. (G. B.)

*Itaka* dnia 4 lipca. Nadaremne było (pisze gazeta hamburska) uroczyste oświadczenie neutralności wysp Jońskich. Od początku samego, konsulowie i okręty angielskie dają Turkom pomoc, bez której nie mogłyby się tak długo trzymać w twierdzach swoich w *Morei*. Gdy d. 4 kwietnia Grecy powstałi w *Patrasso*, Turcy zapalili dwie części miasta, a potem cofnęli się do cytadelli. Nazajutrz uzbrejani Grecy zeszli z góry *Kalawita*, i połączyli się z poblizkimi włościanami dla opasania cytadelli. Turcy za pomocą Anglików w *Patrasso* używszy statku pocztowego angielskiego *Clifton*, dali znać Baszy dowodzącemu przed *Janiną* i kapitanowi *Bejowi* (vice-admirałowi tureckiemu) krążącemu w okolicach *Prevesa*, o skutnym swoim stanie. Tłumacz Konsula angielskiego, nazwiskiem *Tomasz Barthold*, przywiozł im odpowiedź na wspomnionym statku. W nocy z d. 14 na 15 kwietnia wysiadło 500 jazdy tureckiej przed *Patrasso*; a oblężeni odebrawszy ten posiłek, ruszyli z cytadelli. Ze zaś przybył ratem bryg wojenny turecki i strzelał do miasta, a Anglicy rozgłosili, iż 8000 Turków nadciągnęło, Grecy, którzy przybyli, stracili odwagę, i wrócili w góry. Turcy wpadli do miasta; palili, burzyli i zabijali mieszkańców, jak im się podobało. Konsul francuzki *Pouqueville* dawał wszelką pomoc Grekom.

Od granic Tureckich dnia 2 sierpnia. Listy z *Morei* donoszą, iż Turcy, mimo tyle krwi prze-

laney, katali powiesić arcy-biskupa *Janiny, Gabryela*, szanownego starca. W *Preveza* lekano się mocno o los chrześcijan, jeśliby turecy z tamtąd ustąpić mieli; bo w takim razie zwykli zawsze zostawiać ślady okrucieństwa swego. Turecy zajmują jeszcze to miasto i twierdzę, lecz wkrótce podobno będą musieli kapitulować. 12 uzbrojonych okrętów greckich krąży przed wspomnianą twierdzą. Hydryoci i Spezzyoci mają w eskadrze swojej dwie fregaty i korywetę, które turkom niedaleko *Milos* i *Ypsara* zabrali. Spodziewano się co chwila wiadomości o zajęciu *Novarino* przez greków. Wszyscy zagraniczni konsulowie opuścili nadbrzeżne miasto tureckie. Wyprawa greków rozciąga się do całej *Etolii* i *Akarnanii*, oraz wszystkich wysp Archipelagu *Kapitan Bey* stoi z eskadrą swoją blisko *Gomenitz* przed *Korfu*. W *Janina* spodziewano się codziennie nowego uderzenia tureków na tę twierdzę.

Okręty greckie zabraly turkom 8000 wojska płynącego do *Milos*. Od początku czerwca zdobyły 12 okrętów wojennych tureckich rozmaitej wielkości.

Podług wiadomości ze *Stambułu*, *Dywan* miał

ważne rady z posłem austryackim. Stosownie do istniejących traktatów, popierał ten poseł żądania Rosyi, co *W. Sultan* źle przyjął. *Porta* wszystkiego używa dla przemówienia Anglii na swoją stronę. *Nader* uprzejmie obchodzi się teraz z jej posłem. Żąda także *Porta* pośrednictwa *Francyi*, ale do niczego w tej mierze przystąpić nie może, gdyż w *Stambule* nie ma posła francuskiego; lecz tylko sprawujący interesy (*chargé d'affaires*). Angielski poseł naradzał się kilkokrotnie z ministrami *Porty* względem żądań rosyjskich. *Dywan* chce unikać wojny z Rosyją.

Napadli niedawno Grecy na pięć tureckich okrętów. W tym zblizła się flota angielska; Grecy cofnęli się, a Anglicy, uprowadziwszy tureckie okręty do *Zante*, opatrzyli je w żywność, dostarczywszy jej wprzód twierdzom *Lepanto* i *Patrasso*.

Kurs wileński na assygnaty od dnia 16 sierpnia: rubel srebrny, 3 ruble kopiejek 89½, czerwony złoty nowy rubli 12 kopiejek 8, stary rubli 12 kopiejek 90, imperyal rubli 37½ kop. 85. —

Wolno Drukować F. N. Golański Czel. Kom. Cenz. — w Wilnie w Drukarni Redakcyi.

### Ł i c y t a n i e.

1 Od Mińskiej Skarbowej izby obwieszcza się iż tego roku dnia 17, 18 i 22 nowembra, mają się w niej odbywać targi, dla wypuszczenia Pińskiego trunkowego odkupu w nową dzierżawę, od tego czasu do 1823 roku, na rachunek byłego dzierżawcy tegoż odkupu Pana Rzeczwistego kammerhera *Wsiwoločskiego*, za nieakuratność jego w opłacie odkupnej summy, przypadającej na rok po 48,155 rubli assygn. z dziesiątą częścią miedzi; zatem życzący wziąć takowej odkup w dzierżawę, zechcą przybyć do tejże Izby Skarbowej na terminy wyżej wyrażone z prawami i niepodpadającemi żadney wątpliwości ewidencyami.

Sowietnik *Jan Miszenkow*.

### P o d r a d.

1 Zaukazem Rządu Gubernialnego Wileńskiego zwołują się życzący wziąć na siebie reperacyę w domu byłym *Zienkowiczow* na ulicy trockiej w mieście Wileńskie sytuowanym, jako to: naprawienie dachu, otien, podłóg, malowanie pokojów, i t. d. na co będzie odbywać się licytacya w sądowej izbie policyiney, w terminach 26, 29 i 31 dni, tożnajniejszego mca augusta. Zatem życzący wziąć na siebie podrad takowej reperacyi, zechcą jawić się do licytacji w dniach przeznaczonych do sądowej izby policyiney. Dnia 22 augusta 1821 roku.

### P r z e d a ż.

1 Od mińskiego gubernialnego Rządu ogłasza się: iż w tymże Rządzie za dług należący do tutejszey izby powszechney opieki, będzie sprzedawać się z publicznego targu dom murowany mieszczanina mińskiego żyda *Leyby Mowszowicza Goldyna*, ze wszystkém do niego należącym zabudowaniem i placem, znajdujący się w mieście Mińsku na ulicy *Koydanowskiej*, przynoszący rocznego dochodu 160 rubli srebr., a za lat dziesięć wynosi 1600 rubli srebr.; zatem życzący nabyć takowy dom zechcą przybyć do tego gubernialnego Rządu na terminy: pierwszy dnia 26, augusta drugi 19 septembra idz.

cego roku, a trzeci i ostateczny za trzy miesiące od czasu wydrukowania, które później nastąpi w gazetach Sanktpetersburskich lub moskiewskich. Dnia 11 augusta 1821 roku.

Sekretarz *F. Arcimowicz*.

1 Od mińskiego gubernialnego Rządu ogłasza się: iż w tymże Rządzie za dług należący do tutejszey izby powszechney opieki, będzie sprzedawać się z publicznego targu dom murowany mińskiego mieszczanina żyda *Jankiela Goldberga*, ze wszystkém do niego należącym murowanym i drewnianym zabudowaniem i placem, znajdujący się w mieście Mińsku na ulicy szkolno niemieckiej, przynoszący rocznego dochodu srebr. 200 rubli; a za lat dziesięć wynosi 2000 rubli srebr.; zatem życzący nabyć takowy dom zechcą przybyć do tego Rządu na terminy, pierwszy dnia 22 augusta, drugi 18 septembra idącego roku, a trzeci i ostateczny za trzy miesiące od czasu wydrukowania, które później nastąpi w gazetach sanktpetersburskich lub moskiewskich. Dnia 11 augusta 1821 roku.

Sekretarz *F. Arcimowicz*.

### U w i a d o m i e n i e.

1 Stosownie do ogłoszonego prospektu na dzieło muzyczne *Rennera* pod d. 20 czerwca r. b. dwuletsze sztuki: 1) *Variations sur un thème autrichien*. 2) *Rondeau facile pour le Piano-forte*, wyszły z pod prasy sztycharskiej i wydają się prenumeratom w księgarni uniwersyteckiej u *Józefa Zawadzkiego*.

### Przedaż i arenda domu.

1. Od Rządu Gubernialnego Litewsko-Grodzińskiego ogłasza się: iż w tutejszey gubernii w powiatowym mieście *Stonimie* znajdujący się murowany dom żyda *Chaima Owsiejowicza Landy*, oddany na ewicyjną różney dostawy prowiantu za mieszkańca nowogródzkiego żyda *Wulfa Wielbiszewicza*, który podpadł wryskaniu, naznaczony na przedaż publiczną, dla nabycia którego zwołują się życzący, którzy mają przybyć dla targow na pierwsze dwa terminy, to jest: dnia 29 i 30 następującego miesiąca augusta do R.

Łusza Słonimskiego, a dla przetargu do tego gubernialnego Rządu za trzy miesiące od dnia wydrukowania ogłoszenia, które później nastąpi w gazetach Sankt-Petersburskich lub Moskiewskich; przytém także ogłasza się: iż wyrażony dom, wprzód nim się sprzeda, wypuszczony będzie w dzierżawę arendowną, zatem życzący wziąć ten dom w arendę, mają przybyć dla targów na ten terminy do Ratusza Słonimskiego. *Julii 29 dnia 1821 roku.*  
*Expedytor Krupowicz.*

#### Przedaż Domów.

2. Od mińskiego gubernialnego Rządu ogłasza się: iż dla zaspokojenia przysądzonej przez Rządzący Senat pretensyi mieszczanina mińskiego żyda Leyzera Lachowskiego, przeznaczone na sprzedaż z publicznego targu majątki, znajdujące się w mieście Mińsku osob następujących, a mianowicie: mińskiego mieszczanina Mowszy Grynhauza dwa domy drewniane, ocenione w ogóle do 1700 rubli; byłych członków magistratu miasta Mińska: Ratmiana Krzysztofa Siemienkiewicza dom drewniany, oceniony do 1200 rubli, Ławnika Zwańskiego dom drewniany oceniony do 700 rubli i pisarza Stankiewicza dom drewniany, oceniony do 500 rubli; zatem życzący nabyć takowe domy, zechcą przybyć do tego Rządu na terminy: pierwszy dnia 1 września, drugi 3 października teraźniejszego roku, a trzeci i ostateczny od dnia wydrukowania ogłoszenia w gazetach publicznych i Kuryerze Litewskim, gdzie ono później nastąpi. Za przybyciem życzących okazane im będą w Rządzie opisy sprzedających się majątków i warunki do targów. *Dnia 6 augusta 1821 roku.*

*Sekretarz F. Arcimowicz.*

#### List Gończy.

2 Z majątności Solennik dziedzictwa JW Hrabiego Chodkiewicza, w dniu 13 augusta roku idącego, poddani Tomasz i Józef Bracia rodzeni Memulowie a przezwawszy się Mykiewiczami, i mający świadectwo drukowane, że podali się do wywodu szlachectwa: umięją oni rzemiosło Benndarskie, gdzie zabrawszy wiele skarbowych narzędzi benndarskich i stolarskich, oraz niemato we dworze poczyniwszy szkodę zbiegli w nocy. Fizognomia Tomasza, urody średniej, włosów ciemnych rusych i bakambarów dobrze zarosłych, oczu ciemnych, nosa małego, mający lat 23. Józefa zaś urody średniej, wynurkły, suchorlawy, włosów światło-rusych, twarzy okrągławey, nieco ospowaty, nosa długiego czytać umie na druku, ma lat 18; ktoby o takich ludziach wiedział, uprasza się onych dostawić do najbliższy zwierzchności.

#### O g ł o s z e n i e.

5 Sąd Magistratu Miasta Wilna zajmując się ciągle na Sesyach poobiednich, rozbiorem sprawy Konkursowej zmarłego Johana Efroioma Frohlanda zegarmistrza uwiadamia wszystkich Kredytörów, prestensorów i debitorów tegoż Frohlanda, iż na dniu 25 idącego mca sierpnia i roku o godzinie trzeciej popołudniu w sali ratuszowej, ustanowiony Dekret oczewisty stronnem ogłaszać będzie. Oczem ażeby interessowane strony były wiadomości, ninieyszą trzykrotną awizacyą zamieszcza. *Dat. 1821 mca sierpnia 11 dnia.*

*Marcin Straus Rad. Mias. Wilno.*

#### P o d r a d.

2. Od mińskiego gubernialnego Rządu ogłasza się: iż dla wystawienia w mieście Mińsku murowanego turemnego zamku z pokryciem żelaznym, stosownie do potwierdzonego przez JW. Zarządzają-

cego Ministeryum spraw wewnętrznych planu, fasady, przecięcia i smiety, podług której wyrachowano na takową budowę assyg. 259 283 rubli), będą odbywać się w mińskiej skarbowej izbie targi w roku teraźniejszym miesiącu grudniu: pierwszy dnia 12, drugi 14, trzeci 16, a przetarg dnia 19 tegoż miesiąca; zatem życzący przyjąć na siebie takową budowę, zechcą przybyć do izby skarbowej z dostateczną trzeciej części ewikcyą, która noymniej wynosić ma do 80,000 rubli, z tem, że zadatkowa suma, jaka przy zawarciu kontraktu podradczykowi wydana być może, powinna być zabezpieczona osobną kaucyą; warunki zaś do targów, takż plan zamku turemnego, fasadę, przecięcie i smietę, mogą życzący w każdym czasie widzieć i rozpatrywać w izbie skarbowej. *Dnia 6 augusta 1821 roku.*

*Mińskiego gubernialnego Rządu Sekretarz, Radzca tytułarny Felicyan Arcimowicz.*

#### O s w i a d c z e n i e.

2 Excerpt oświadczenia w dacie niżej wyrażonej zapisanego z protokulu magistratu miasta Mińska w roku teraźniejszym 1821 miesiąca augusta dnia 13 pod pieczęcią urzędową tegoż magistratu stronie pociągającej jest wydan.

Roku 1821 mca augusta 11 dnia. Na urzędzie Jego Imperatorskiej Mości magistratu miasta Mińska oświadczenie wspól z remanifestem imieniem Star. Wulfa Hirszowicza Szymchowi za kupca Mińskiego na Star. Isra Abramowicza Liwszyca takż kupca Mińskiego i przeciwko zapisanemu przy niego oświadczeniu w magistracie miasta Mińska pod datą julii 19 dnia idącego roku i do gazet Kuryera Lit. umieszczonemu zapisuje się w treści następują: nieco innego powodowało obżę Isra Abramowicza do zapisania takiego oświadczenia i umieszczenia onego do gazet jak same jego osobiste ku żał. nieukontentowanie, że to zauczynione przez żałgo w magistracie Mińskim na niego protestacyą, z okazyi nieopłacenia zapożyczonych i rękodaynie wziętych na wexel rubli sr. trzech tysięcy, a później za wydaną ku odebraniu tychże pieniędzy Star. Wulfowi Izraelowiczowi plenipotentcyą zapisał wprawdzie obżny manifestu przednio jeszcze, to jest w roku 1819 zebra 16 dnia, o którym dotąd żalecy nie wiedział i referując się do tegoż powtórzył swoją protestacyą na samą krzywdę żoł. mięcząc w oney wyrazy na obronę niki nigdy niepożyczonego długu wszelako wypisuje się z tem, że wydał wexel z podpisem hebrajskim przeciwko czemu nie ma potrzeby żał. obszernie tłumaczyć się gdyż z pewnością sądzi że cżła publiczność oddawna moję osobę znając temu wierzyć niebędzie, a że żał. za wexlem wyżey rzezonym i nie po hebrajsku lecz za podpisem własnoręcznym obżgo w ruskim dialekcie wydanym zysze u Sądni nietylko satysfakcyą ale nadto obżny będzie się wstydić postępów swoich i w nadgodę onych odbierze przyzwolitą z prawa i najwyższych ukazów wypadającą karę, aby więc cżła publiczność o tem wiadziała, że obżny Isr z powodu tylko niechęci placenia żał. realnego swojego długu umiescił do gazet krzywdzące honor żał. oświadczenie, na które tedy odpowiadając żał. przy zapisaniu ninieyszego remanifestu na wzajem umieszczonym w gazecie Kuryera Lit. mić żada. U tego oświadczenia podpisani się następane Wulf Hirszowicz Szymchowicz.

O zgodności z protokulem i możności umieszczenia w gazetach świadczę. *Adam Makarewicz Pisarz.*

### Dzierżawa dóbr skarbowych.

3 Izba Skarbowa Litewsko Grodzieńska przez niniejsze ogłoszenie podaje ku powszechnej wiadomości, iż na pozostałe dobra skarbowe wakujące w poniższej tabeli wyrażone, na mocy zaleceń zwierzchniczych dla oddania onych z d. 12 kwietnia 1822 roku w 12 letnią dzierżawę, przeznaczają się licytacja, która odbywać się będzie w terminach pierwsza d. 12 druga dnia 20 mca stycznia i trzecia ostatnia d. 10 mca lutego, następnego 1822 r. życzący więc zadzierżawić takowe dobra; mają przybyć na o stanie zas, intratach, i dalszych szczegółach dóbr oddających się w dzierżawę, powezmą dokładną wiadomość z Inwentarzy w tejże izbie skarbowej znajdujących się.

Tabella dóbr Skarbowych wakujących, oddających się w 12 letnią arędowną posessyą od dnia 12 (kwietnia 1822) roku.

| Nazwiska Powiatów i dóbr w nich<br>położonych                                                                               | Folwarki. | Liczba |                                               | Ilość ziemi                    |       |                                |                                                                                                               | Roczna<br>intrata<br>srebrnem  |                 |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|--------|-----------------------------------------------|--------------------------------|-------|--------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------|-----------------|
|                                                                                                                             |           | Dymow. | Duszeńskich<br>według ostat-<br>niej rewizyi. | Gruntu o-<br>romego i<br>Łąki. |       | Lasu i za-<br>rośli.           |                                                                                                               | Ruble                          | Kop.            |
|                                                                                                                             |           |        |                                               | W łokci                        | Morgi | W łokci                        | Morgi                                                                                                         |                                |                 |
| W Powiecie Grodzieńskim.                                                                                                    |           |        |                                               |                                |       |                                |                                                                                                               |                                |                 |
| Folwark Skomoroszki z pięciu wsiami Skomoroszki<br>Tr. chimy, Łapieniowce, Choiniany i Pohorżany<br>tudzież 90 morgow łąki. | 1         | 5      | 59                                            | 116                            | 62    | 16                             | w tej ilości<br>i łąki                                                                                        | 89                             | 20 <sup>3</sup> |
| Wież Wiszniówka                                                                                                             | 1         | 1      | 17                                            | 58                             | 26    | 13                             | z łąkami                                                                                                      | 25                             | 59 <sup>3</sup> |
| W Powiecie Lidzkim.                                                                                                         |           |        |                                               |                                |       |                                |                                                                                                               |                                |                 |
| Dzierżawa Likance                                                                                                           | —         | —      | —                                             | —                              | 4     | —                              | 1                                                                                                             | 9                              | —               |
| Dzierżawa Uholniki                                                                                                          | —         | —      | —                                             | —                              | 1     | 4 <sup>1</sup> / <sub>2</sub>  | —                                                                                                             | 13                             | 20              |
| W Powiecie Nowogródzkim.                                                                                                    |           |        |                                               |                                |       |                                |                                                                                                               |                                |                 |
| Dzierżawa Kucharzewszczyzna                                                                                                 | —         | —      | —                                             | —                              | 1     | 23 <sup>1</sup> / <sub>4</sub> | las nie wy-<br>mierzony                                                                                       | 32                             | —               |
| Pustosż Lipniski                                                                                                            | —         | —      | —                                             | —                              | 1     | 12 <sup>1</sup> / <sub>2</sub> | 1                                                                                                             | 20 <sup>1</sup> / <sub>2</sub> | 9               |
| W Powiecie Słonimskim.                                                                                                      |           |        |                                               |                                |       |                                |                                                                                                               |                                |                 |
| Dzierżawa Chodźtewicze                                                                                                      | —         | —      | —                                             | —                              | 5     | —                              | z łąkami                                                                                                      | 113                            | 25              |
| W Powiecie Kobryńskim.                                                                                                      |           |        |                                               |                                |       |                                |                                                                                                               |                                |                 |
| Starostwo Kalilskie                                                                                                         | 1         | 1      | 2                                             | 6                              | 6     | 25                             | —                                                                                                             | 59                             | 50              |
| W Powiecie Wołkowyskim.                                                                                                     |           |        |                                               |                                |       |                                |                                                                                                               |                                |                 |
| Dzierżawa Męczeli                                                                                                           | —         | —      | —                                             | —                              | —     | —                              | Ziemia nie wymierzona<br>na niej się ustawia różne-<br>go zboża beczek 7 i poś i<br>łąkacza się siana wozow 6 | 47                             | 50              |

Sowietnik Antoni Szymonowicz.

Bernard Kudorowski Sekretarz Gubernski.

### N O W E D Z I E Ł A.

W Xiegarni Fryderyka Moritza znajdują się następujące nowe dzieła.

Podróż do Persyi w orszaku poselstwa rossyjskiego w roku 1817, pod naczelnictwem generała Jermolowa, wydana przez Maurycego Kotzebue, tłumaczył z francuzkiego W. Ciechanowski, w Wilnie, nakładem Fr. Moritza. 1821, 12mo str. 325, ded. i przem. 10, rejestru 5. Cena . . . . . kop. 60.

Anatol przez Panią De Gay, tłumaczył z francuzkiego W. Ciechanowski, w Wilnie, nakładem Fr. Moritza, 1821, T. I, str. 185 i nie liczb. 6, T. II, liczbowany w ciągu z pierwszym t. j. 185—386. Cena . . . . . kop. 60.

### U w i a d o m i e n i e.

3. Opieka dworząńska powiatu zawileyskiego podaje do wiadomości: iż w skutek Ukazu Rządu Gubernskiego w roku teraźniejszym miesiąca julii 25 dnia za N. 16,907 na: talęgo, w dniach 18, 20 i 22 idącego miesiąca augusta, będzie się odbywać w niniejszej opiece licytacja, na wypuszczenie w aręde majątku Polesia JW. Wincetego Bortkiewicza byłego v. marszałka Zawil. z którego podług inwentarza wykazano intraty rubli sr. 3,022 kopiejek 73, za należność summy dla komisji edukacyney. Życzący wziąć w dzierżawę takowy majątek raczą przybyć do Świecian na powyższe terminu z dostatecznymi ewikcyami, o swobodności poświadczonemi. Dat roku 1821 miesiąca augusta 8 dnia.

Takową awizacyą do Kuryera Litewskiego dla trzykrotnego wydrukowania i ogłoszenia po-

dając podpisują Prezes opieki zawileyskiego powiatowy marszałek dworu Jego Cesarzkiej Mości Kammerjunkier i kawaler Hrabia Mostowski.

### Sądy Exdywizorskie.

3. Sąd Taxatorsko exdywizorski skutkiem remissy Sądu Ct. minskiego 2go departamentu i po niego nastalego Ukazu Jego Imperatorskiej Mości Rządzącego Senatu, niemniej zapadłych w departamencie postanowień, w terminie przez też wyroki to jest: dniu 12 stycznia roku biejącego do majątności Bucewicz w pcie mińskim leżący kompletnie zgromadzony, akt exdywizyi dóbr JW. Józefa Wańkowicza Szatańskiego Sowietnika i różnych orderów kawalera zareasumował, pierwszorzadowemu terminowi właściwe judicata dopełnił, tudzież powrotny zjazd swoy na dzień 15 gbra roku tegoż zadeterminował. Najakowiy ażeby JWW. i WW. kredytorowie i pretensorowie do majątności Bucewicz ze wszelką gotowością stawali zawiadomia, roku 1821 stycznia dnia. Wiktor Orda sądow Ziemskich Pińskich i Exd. Prezydent. Józefat Iwanowski Exdywizor. Fortunat Komorowski Sędzia Ziem. Plu Sienińskiego Exdywizor.

### Wyjeżdża na granicę.

1. Odjeżdża na granicę do Królestwa Pruskiego do miasta Memla Nassauski poddany Iohann Tepfer, z żoną Ewą i krewną jej Julianą Rels.

2. Do Austrii, Prus i Saxonii Kowieński obywatel Elias Abelowicz Słowieczczyk na miesiąc 5.

| Obserwacje meteorologiczne. | Czas obserwacji | Wysokość Barom.   | Wys. Ther. Beau. | W i a t r y.     | Odmiana w powiet. |
|-----------------------------|-----------------|-------------------|------------------|------------------|-------------------|
|                             | dnia 20 średnia | 27 cal. 9.03 lin. | +10.5 stopni     | Północ. Wschodni | Pogoda            |
|                             | dnia 21 średnia | 27 — 9.9 —        | +10.08 —         | Północny         | Pogoda            |
|                             | dnia 22 godz. 6 | 27 — 9.9 —        | +5.25 —          | Zachodni         | Pogoda            |